

raadsvoorstel

portefeuillehouder E. van Leeuwen-Koster
opgesteld door Aad van Montfoort / 164
kenmerk/datum 09.0013928 / 26 oktober 2009
vergaderdatum raad 17 december 2009
jaar/nummer 2009-0123

onderwerp Verhuizing bibliotheek de Letterzegge Nieuwkoop naar het nieuw te bouwen Kulturhus

Het college van burgemeester & wethouders stelt de raad voor het volgende te besluiten:

1. Kennis te nemen van de notitie "Nieuwe plek, nieuwe kansen"
2. In te stemmen met de verhuizing van de bibliotheek de Letterzegge in Nieuwkoop naar het Kulturhus in 2012;
3. Voor de kosten van de verhuizing en inrichting in 2012 een eenmalige bijdrage beschikbaar te stellen van € 200.000,-,
4. In de meerjaren begroting 2011-2015 voor de extra huisvestingskosten vanaf 2012 een bedrag op te nemen van € 18.750,- en de dekking te vinden in programma 5; vrijwilligersbeleid.

burgemeester en wethouders van Nieuwkoop

mr. G.G.G. Slooters
secretaris

F. Buijserd
burgemeester

Toelichting

Inleiding

In de kern Nieuwkoop is het initiatief ontstaan om, in combinatie met een Woonzorgzone, een Kulturhus te bouwen. In een kulturhus worden functies op het gebied van cultuur, zorg en welzijn aan elkaar gekoppeld. Door een goede programmering, intensieve samenwerking moet een Kulturhus een bruisend centrum van activiteiten worden waar burgers elkaar ontmoeten. De aanwezigheid van een bibliotheek als centrum van cultuurinformatie heeft een belangrijke toegevoegde waarde. Het Kulturhus kan in zijn uitvoering waarden als samenhang, synergie, toekomstperspectief, leefbaarheid en vergrijzing vorm gaan geven en verdient daarvoor steun. Het bestuur van de Stichting

Basisbibliotheek Rijn en Venen verzoekt om financiële en inhoudelijke ondersteuning om de verhuizing van de bibliotheek de Letterzegge van het Ashram College naar het Kulturhus mogelijk te maken.

De Woningstichting Nieuwkoop (WSN) heeft met WijdeZorg besloten aan de Woonzorgzone Nieuwkoop het Kulturhus te koppelen. Het perspectief hierbij is zorg en ontspanning te bieden aan ouderen in de directe omgeving en voor het verenigingsleven een plaats te creëren waarin door samenwerking een boeiend sociale cultureel aanbod aan alle burgers kan worden gedaan.

Centrale ruimten die in het Kulturhus zijn voorzien zijn een sociaal café, foyer en tuin, een multifunctionele (film)zaal met podium, centrale balies van waaruit allerlei diensten kunnen worden aangeboden, een bibliotheek met uitgebreide leeszaal functie, internetcafé en tenslotte aparte zaal- en oefenruimten. Het gebouw is multifunctioneel bruikbaar en wordt daarmee ook een sociale ontmoetingsplaats en dienstencentrum.

De stichting Kulturhus Nieuwkoop is de organisatie die het concept uitdraagt en de programmering voor haar rekening neemt. De stichting Kulturhus Nieuwkoop (SKN) gaat er van uit dat de formule in de komende jaren gebruikers zal blijven aantrekken. Op dit moment worden WijdeZorg, de bibliotheek, het Trefpunt Nieuwkoop, de WSN en de SKN de vaste huurders van het Kulturhus. Voor het Trefpunt Nieuwkoop en de Politie is (bescheiden) ruimte gereserveerd voor balie-, kantoor- en spreekkamerfuncties. Daarmee zijn volgens de stichting in feite alle vaste ruimtes volledig benut. De stichting blijft zich inspannen om meer gebruikers te vinden.

In het overleg met partijen is door de gemeente aangegeven dat het vinden van voldoende huurders/gebruikers eigenlijk een voorwaarde moet zijn voor deelname door de bibliotheek aan het Kulturhus. Tevens is door ons de suggestie gedaan om te onderzoeken in hoeverre bijvoorbeeld samenwerking tussen de bibliotheek en het te realiseren Servicepluspunt kan leiden tot synergievoordelen.

Het Ashram college heeft de ruimte die nu wordt benut voor de bibliotheek nodig voor het aanbieden van Havo onderwijs en het realiseren van meer technische opleidingsfaciliteiten. Wij onderschrijven deze ambitie van harte. Daarnaast is het schoolbestuur van plan binnen het Kulturhus stageplekken voor leerlingen te creëren en gebruik te maken van de film en theater ruimten. Een actieve bijdrage aan de programmering is door hen toegezegd. De bouw van het Kulturhus geeft daarmee in bredere zin een impuls aan de ontwikkelingen locatie Achterweg.

De woningstichting is bereid de aanloopverliezen van het Kulturhus voor haar rekening te nemen en heeft zelf veel geïnvesteerd om dit concept mogelijk te maken. Hierbij valt verder te denken aan een deel van de inrichtingskosten van de bibliotheek, een laag rendement op de onrendabele top van de investering, 0,5 ft voor een buurt-stuart en de afdichting van het exploitatietekort van de Stichting Kulturhus Nieuwkoop voor 5 jaar.

Het is wenselijk voor de afloop van deze periode een evaluatie te starten over de ontwikkeling van het Kulturhus in het algemeen en de rol hierbinnen van de bibliotheek in het bijzonder. Het huurcontract met de bibliotheek wordt overigens afgesloten voor een periode van 10 jaar.

Partijen vinden het essentieel dat de bibliotheek als een van de wervende, bindende en publiektrekkende (32.000 bezoekers per jaar) organisaties een belangrijke partner is in het Kulturhus. Een goede programmering is van belang om de samenwerking in het Kulturhus een echte meerwaarde te geven. In onderstaand overzicht is de ambitie van de stichting schematisch weergegeven.

Voorzieningen	Cultuur en educatie	Recreatie	Diensten
Vergaderruimten	Biblioscoop	Biljart	Diverse loketfuncties zoals:
Bibliotheek	Internet cursus senioren	Jeu de boules	Trefpunt Nieuwkoop ¹
Leestafel	Lezingen	Voetbalspel	Politiepost (evt)
Internetcafé	Exposities	Bridgen	Bankloket en/of geldautomaat (evt.)
Grote zaal	Toneel-, cabaret- en	Kaarten	
Grand Café/Restaurant	muziekvoorstellingen	Dammen	
Loketten	Muziek- en danslessen	Schaken	
	Kindereducatie	Dansen	
	Stageplaatsen	Kinderfeestjes	
	Cursussen en trainingen		
	Symposia / congressen		

Wij onderschrijven de gedachte van een Kulturhus maar hebben geen actieve rol genomen bij de keuze en uitwerking van de plannen van het Kulturhus. Uiteraard hebben wij de ontwikkelingen wel op de voet gevolgd en daar waar mogelijk betrokken bij de oordeelsvorming.

Beoogd effect

- Optimalisering van de (informatie) functies van het bibliotheekwerk waaronder die van ontmoeting en debat.
- Oplossing van de huisvestingsproblemen van het Ashram College in Nieuwkoop.

1.1 De notitie "Nieuwe plek nieuwe kansen" geeft de inhoudelijke onderbouwing van de wenselijkheid een verplaatsing van de bibliotheek mogelijk te maken.

Op 17 december 2008 is op basis van het visiedocument "Kulturhus Nieuwkoop, een gemeenschappelijke visie" door ons college een intentieovereenkomst getekend.

Hierin is o.a. overeengekomen dat *de gemeente zich "in 2009 zal inzetten voor het financieel en functioneel mogelijk maken van de verhuizing van de bibliotheek Rijn en Venen naar het Kulturhus."*

Bestuurlijk en ambtelijk is in de periode daarna gesproken over de randvoorwaarden waaronder een verhuizing van de bibliotheek mogelijk zou kunnen worden gemaakt. De discussie is niet gegaan over de realisering van het Kulturhus op zich.

In de notitie "Nieuwe plek, nieuwe kansen" - is de neerslag van de overleggen vastgelegd. Deze notitie vormt daarmee wat ons betreft een integraal onderdeel van de besluitvorming.

2.1. Verhuizing van de bibliotheek naar een andere locatie is door plannen van het Ashram College onafwendbaar

Het bestuur van het Ashram college wil in navolging van het zorg- en welzijnsplein in de school een natuur- en techniekplein met een laboratoriumfunctie ontwikkelen. Een prachtige vorm van onderwijsvernieuwing. Daarnaast zijn per 1 september 2010 extra leslokalen nodig omdat de school is gestart met de havo opleiding. De directie verwacht dat deze nieuwe ontwikkeling levensvatbaar is, waarmee havo scholieren in de toekomst voor hun opleiding binnen de gemeente kunnen blijven.

Bibliotheek en Ashram College hebben een huurovereenkomst afgesloten voor 10 jaar, die per 1 juli 2009 afliep. Nu is besloten het contract van jaar tot jaar te verlengen. Het schoolbestuur wil het contract eigenlijk niet verlengen omdat de ruimte het komende schooljaar al nodig is.

Gelet op de wens van de gemeenteraad om alle bestaande bibliotheek voorzieningen in stand te houden zou om deze reden op korte termijn naar een andere locatie voor de bibliotheek moeten worden gezocht. Het belang van het voortgezet onderwijs heeft bij ons een hoge prioriteit

De kans dat een ruimte wordt gevonden met een huurprijs van € 38,- per m², het bedrag dat het bibliotheekbestuur nu aan het Ashram college betaalt, is niet aannemelijk.

Adequate huisvesting van de bibliotheek, met dezelfde ontwikkelingskansen en tegen lagere of dezelfde kosten in andere (gemeentelijke) gebouwen is op korte termijn niet te voorzien. Nieuwbouw of structureel onderdak bieden in leegstaande of leegkomende gemeentelijke gebouwen kan inhoudelijk en financieel niet concurreren met het aanbod dat nu voor ligt.

2.2 Verhuizing van de Letterzegge naar het Kulturhus wordt op inhoudelijke gronden onderschreven.

Uit de notitie komt naar voren dat de aanwezigheid van een bibliotheek een belangrijke voorwaarde is voor het welslagen van het Kulturhus. De kadernotitie Bibliotheekbeleid 2009-2012, die door de raad is vastgesteld biedt de kaders op basis waarvan medewerking aan het plan de van de Stichting Kulturhus Nieuwkoop en de Stichting Basisbibliotheek Rijn en Venen verdedigbaar is.

2.3. De dienstverlening van de bibliotheek moet worden aangepast

De raad heeft met de kadernotitie Bibliotheekwerk aangegeven dat het bibliotheekwerk in Nieuwkoop vernieuwd moet worden. Deze kaders krijgen verder uitwerking met de verhuizing naar het Kulturhus.

In de redenering van de Stichting Kulturhus Nieuwkoop heeft de bibliotheek een belangrijke publieksfunctie. De openingstijden worden uitgebreid van 15 naar 18 uur in de week. Het gebruik van de leestafelfunctie – een zeer belangrijke activiteit – wordt uitgebreid en moet in dit plan, namens de bibliotheek, mede de continuïteit voor bezoek aan het Kulturhus bieden.

Wij zijn met het bibliotheekbestuur al langer in overleg om te bezien in hoeverre binnen het bestaande budget modernisering van de diensten kan plaatsvinden. De verhuizing naar het Kulturhus biedt hiervoor kansen en een rechtvaardiging voor het doen van extra uitgaven.

Naar de mening van het bibliotheekbestuur biedt de verhuizing naar het Kulturhus de volgende voordelen:

1. *Openingstijden.* Meer toegankelijke dienstverlening door vergroting van de openingstijden van op termijn van 15 uur naar 18 uur. Tevens zal door middel van en technologische vernieuwing en samenwerking met de partners en hun vrijwilligers de openingstijden nog verder verruimd kunnen worden.
2. *Moderne bibliotheek.* Door een moderne, aantrekkelijke bibliotheekvoorziening waaronder de fysieke splitsing van de verschillende bibliotheekfuncties, biedt de bibliotheek naast de traditionele leenfunctie meer functionaliteit, zoals een ontmoetingsfunctie die verder ondersteund wordt door de informatiefunctie van Trefpunt Nieuwkoop (waarin opgenomen Servicepluspunt Nieuwkoop).
3. *Ruimere programmering* dan het huidige aanbod van de bibliotheek waar ook andere doelgroepen bereikt worden door het gecombineerde aanbod met andere partners.

Met inzet van extra gemeentelijke middelen is, zo blijkt uit de notitie “Nieuwe plek nieuwe kansen”, wel een vernieuwingsslag te realiseren door de invoering van het zgn. winkel- of retailmodel en de zelfservice. Dit vergt wel een extra investering waarvoor geen budget beschikbaar is.

Landelijk is vastgesteld dat het gebruik van de bibliotheekvoorziening afneemt. Vernieuwing, intensieve samenwerking met ketenpartners, maximale en creatieve inzet van vrijwilligers, een betere klant- en productbenadering moeten hierin wat ons betreft een omslag aanbrengen. Het belang van de vrijwilliger zowel voor de bibliotheek als voor het welslagen van de programmering in het Kulturhus wordt steeds groter. Hier ligt een gemeentelijk belang.

Wij menen dat dit een randvoorwaarde is om de bibliotheek de functie te geven die zij in dit concept verdient. Het bestuur van de basisbibliotheek heeft hier een belangrijke taak. Aanzetten hiervoor worden in de notitie wel gedaan. De ambitie is aanwezig. Het is

vermoedelijk een proces dat meerdere jaren vergt. In ons overleg met het bibliotheekbestuur over de beleidsgestuurde contractfinanciering zal dit worden meegenomen

3.1 De eenmalige kosten voor de verhuizing en de inrichting, € 200.000,--, zijn opgenomen in de perspectiefnota.

Omdat de bibliotheek grotendeels afhankelijk is van subsidie van de gemeente wordt door het bestuur van de basisbibliotheek de vraag om een incidentele en een structurele bijdrage bij de gemeente neergelegd. Het gaat daarbij om de kosten van verhuizing en inrichting van € 200.000,-- (incidenteel) en de hogere exploitatiekosten van € 18.750,-- (structureel). In de perspectiefnota 2010-2013 is voor de kosten van de verhuizing en herinrichting voor het jaar 2011 een bedrag van € 200.000,-- opgenomen.

Wat de kosten van verhuizing (€ 10.000,--) en inrichting (€ 190.000,--) betreft kan worden opgemerkt dat de jaarlijkse exploitatie subsidie, verstrekt door de voormalige gemeente Nieuwkoop vóór de vorming van de basisbibliotheek, zodanig is vastgesteld dat reservering voor vervanging van de inrichting onmogelijk was.

Van de kosten van inrichting neemt de WSN daarnaast die van het internetcafé, de vloeren en wanden, de zonwering en ventilatie voor haar rekening. Hiermee is een bedrag gemoeid van € 70.000,--

3.2 De vervanging van de inrichting van de Letterzegge is noodzakelijk.

De inrichting van de bibliotheek dateert grotendeels uit 1987. De inrichting is technisch afgeschreven en voldoet niet meer aan de arbo normen.

Ook als niet wordt verhuisd naar het Kulturhus moet deze op korte termijn worden vervangen. Gelet op de verantwoordelijkheid voor het bibliotheekwerk en de onmogelijkheid om te reserveren, is de gemeente daarvoor financieel de aangewezen partij.

In 2008 is de Aarlezer in Ter Aar volledig opnieuw ingericht. Dit is betaald van de gemeentelijke bijdrage van € 150.000,-- die in 2006 bij de aankoop van het gebouw door de gemeente Ter Aar bij het bibliotheekbestuur is achtergebleven.

Voor elke vestiging wordt een eigen administratie gevoerd. Overheveling van middelen tussen vestigingen is niet mogelijk.

4.1 Hoger structurele kosten zijn niet te vermijden..

In de subsidierelatie met de bibliotheek is de gemeentelijke bijdrage bepaald op een bedrag van € 11,- per inwoner verhoogd met de huisvestingskosten van de vaste vestigingen in Ter Aar en Nieuwkoop. Hoewel de subsidie voor het bibliotheekwerk in de gehele gemeente Nieuwkoop met een bedrag van € 380.000,-- aanzienlijk is, is het landelijk gezien normatief laag. Voor dit bedrag ontvangen gemeenten het minimum basispakket.

Voor de locatie Nieuwkoop is in de begroting 2010 een bedrag van € 37.990,-- aan huisvestingskosten opgenomen. De huisvestingskosten binnen het Kulturhus worden geraamd op € 56.719,-- De extra kosten voor de gemeente worden nu geraamd op € 18.750,-- Met de woningstichting is uitvoerig gesproken over deze kosten. Een verlaging van dit bedrag is, op basis van de inzet die de woningstichting al pleegt, niet mogelijk.

De WSN is bereid aan het bibliotheekbestuur een ruimte in het Kulturhus te verhuren (voor 10 jaar) tegen een vergoeding van € 70,-- (niveau 2009) per m2 netto vloeroppervlak. Deze prijs is bijzonder scherp te noemen. In vergelijkbare situaties in den lande zijn prijzen van rond € 100,-- meer gebruikelijk. In het Ashram College beschikt de bibliotheek nu over 500 m2.

In het Kulturhus huurt de bibliotheek 400m2 netto vloeroppervlak wat gebruikelijk is voor het bestaande bibliotheek concept. Op dit moment ziet de bibliotheek dit als een minimum.

Daarnaast kan de bibliotheek, en dat is een voordeel van deze vorm van samenwerking, voor aanvullende activiteiten ook beschikken over de algemene ruimten van het Kulturhus. Behoudens de huur zijn de andere kosten gebaseerd op een, volgens de WSN, betrouwbare verdeelsystematiek voor het gehele gebouw.

Binnen het bestaande budget van het bibliotheekwerk is er zonder ombuiging geen financiële ruimte voor deze extra structurele lasten. Omdat de voorziening pas in 2012 operationeel is, wordt voorgesteld deze uitgave op te nemen in de meerjarenbegroting 2011-2015

Voor deze extra bijdrage krijgt de gemeente volgens de notitie "Nieuwe plek nieuwe kansen" de volgende voordelen terug.

- een moderne, aantrekkelijke bibliotheekvoorziening die naast de traditionele leenfunctie meer functionaliteit biedt, zoals een ontmoetingsfunctie;
- betere toegankelijker dienstverlening door vergroting van de openingstijden en fysieke splitsing van de verschillende bibliotheekfuncties;
- de bibliotheek als trekker in de samenwerking tussen maatschappelijke organisaties;
- bredere programmering dan het huidige aanbod van de bibliotheek waar ook andere doelgroepen bereikt worden door het gecombineerde aanbod;
- een voorziening die door een bredere profilering en programmering een vernieuwde rol kan spelen in Nieuwkoop en aantrekkelijker is voor de burgers.

Kanttekeningen:

2.1. Het Kulturhus slaagt wanneer synergie wordt bereikt.

Het slagen van een Kulturhus valt en staat met de inzet van deelnemers om o.a. door programmering en samenwerking een toegevoegde waarde te creëren. Dat vraagt om voldoende deelname en een goede coördinatie. Het draagvlak van de voorziening in de kern Nieuwkoop kent beperkingen. Daarom is het van belang dat er samenwerking wordt

gezocht met alle partijen die op het beoogde werkveld actief zijn. De initiatiefnemers hebben deze ambitie.

2.2 POP subsidie is niet meer mogelijk

Oorspronkelijk was gedacht voor de verhuizing van de bibliotheek een POP subsidie mogelijk was. Helaas is dit niet meer mogelijk.

Communicatie

In overleg met de afdeling communicatie en de projectgroep Achterweg

Achterliggende stukken die ter inzage liggen

- Notitie "Nieuwe plek nieuwe kansen"
- Kulturhus Nieuwkoop, een gemeenschappelijke visie
- Intentieovereenkomst inzake de realisatie van het Kulturhus te Nieuwkoop
- Ontwerp Woonzorg gebouw / Kulturhus
- Memo Verhuizing bibliotheek van 29-9-2009

Advies meningsvormende raad 26 november 2009

Het stuk kan, met de toegezegde informatie, door naar de besluitvormende raadsvergadering van 17 december 2009; als **discussiestuk**.